



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Cvrsvs Philosophicvs

Arriaga, Rodrigo de

Antverpiæ, 1632

Sect. II. De Causalitate materiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95614)

materialiter, sufficit enim, si ab eo pendeat, sed sine causalitate, vt supra dictum est.

9 Rogabis, Vtrum Deus possit supplere munus cause materialis, id est, vtrum possit sustentare materialiter aliquam formam. Causa materialis dat esse formae, quod quidem recte potest à Deo praestari, & de facto praestatur respectu accidentium Eucharistiae. Praeterea, causa materialis perficitur & mutatur per suum terminum, & hoc non potest Deus exercere, qui est incapax omnis novae perfectionis, & omnis mutationis: quare absolute & simpliciter non potest Deus exercere munus cause materialis, secundum totum, quod dicitur causa materialis, nisi forte facias quaestionem de nomine, dando aliam significationem cause materialis.

SECTIO II.

De Causalitate materiae.

MATERIAM primam causare formam, supponimus ex Sectione praecedenti: in hac inquirimus, vtrum eam actu causare, sit aliquid distinctum ab ipsa & à formâ causatâ, & quid illud.

10 PRIMA CONCLUSIO. Causalitas materiae est distincta ab ipsâ materiâ, & à formâ causatâ, quando forma non pendet essentialiter à materiâ. Haec probatur eisdem rationibus, quibus Disputatione IV. Sectione I. ostendimus distinctionem vnionis ab utroque extremo, quia potest materia & forma existere in rerum naturâ saltem de potentia absolutâ, quin forma causetur à materiâ: ergo hoc, quod est de facto causari, aliud est ab utraque entitate materiae & formae. Dixi, quando forma non pendet essentialiter à materiâ: quia, sicut supra diximus in simili de vnione, licet materia & forma vniantur vnione distinctâ, ipsam tamen vnionem, quia essentialiter petit vniri cum materiâ, non vniri vnione distinctâ, sed per se ipsam; ita etiam non dico, ipsam causalitatem, quâ materia causat formam, non causari per aliam causalitatem distinctam, alioquin daretur processus in infinitum, sed per se ipsam, quod intelligendum est de quacumque formâ, quae vt talis dependeat essentialiter à materiâ aut subiecto. Quae dixi de materiâ in ordine ad formam, intelligenda sunt de quocumque subiecto sustentante quamlibet formam.

11 SECUNDA CONCLUSIO. Causalitas materiae in compositum, quae iuxta dicta supra non est proprie causalitas, eo quod nihil proprie producit, sed tantum componit; haec, inquam, causalitas, qualiscumque sit, consistit formaliter in vnione: probaturque manifestè ex dictis, quia per vnionem formaliter constituitur compositum.

TERTIA CONCLUSIO. Causalitas materiae in vnionem, est distincta ab ipsâ vnione & à materiâ. Hanc probant nonnulli recentiores, quia nihil potest esse causalitas in se ipsum, ergo vnio distinguitur à causalitate in ipsam. Sed haec ratio nulla est; quia (vt saepe dixi) actio quâ producit quicumque terminus, est etiam sui ipsius productio; & in probabili sententiâ, actio creaturae Angeli idemificatur realiter cum Angelo: actio enim distincta à termino non ideo ponitur, quia id exigat conceptus actionis vt sic, sed pro-

pter separabilitatem actionis ab effectu: vnde hac cessante separabilitate, eadem res potest esse actio sui ipsius, sicut & vnio sui ipsius, & vbicatio est vbicatio sui ipsius. Melius ergo probatur sic: 13 perseverante eadem vnione & materiâ, potest deficere causalitas materiae in vnionem; ergo ea causalitas distinguitur à materiâ & vnione. Consequentia est euidens. Antecedens probatum est Disputatione IV. à num. 74. vbi ostendi, de potentia absolutâ posse manere vnionem sine eo quod causetur à materiâ. Secundo probatur, quia mutatis agentibus mutatur causalitas materialis, & tamen non mutatur vnio, ergo vnio non est causalitas materialis. Consequentia est certa. Maior constabit ex Conclusionem, quâ probabo, causalitatem materialem & efficientem esse idem realiter. Minor autem probatur, quia non est distinctus ignis in secundo instanti, ab eo qui est in priori, ergo non habet in secundo instanti distinctam vnionem ab eâ quam habuit in primo, cum tamen in secundo habeat diuersam actionem, conseruatur enim à solo Deo; in priori autem instanti, quo productus est, à Deo simul & ab alio igne causabatur. Suppono enim, quando forma ignis ab alio igne producit, etiam produci vnionem substantialem illius cum materiâ, aliâs nullum esset argumentum: nam agens non intendit formam ignis in abstracto, sed primariò & per se in subiecto vt producat ignem.

13 QUARTA CONCLUSIO. Causalitas, quâ materia causat vnionem, non est eadem cum eâ quâ causat formam. Probatur ex dictis supra de Vnione, vbi ostendi, eam subiectari in utroque extremo, & vtrumque esse causam materialem illius; ergo vtrumque extremum intelligitur praexistens ad vnionem, & vtrumque recipit in se causalitatem in illam vnionem: sed forma non praestelligitur ante suam causalitatem, neque est causa materialis illius (alioquin esset causa sui ipsius) ergo causalitas in vnionem alia est à causalitate in formam, vna enim oritur à solâ materiâ, & in eâ solâ recipitur, altera à materiâ & formâ procedit, & in utraque subiectatur.

14 QUINTA CONCLUSIO. Causalitas materiae in formam, etiam transacto primo instanti generationis, non est vnio. Patet ex supra dictis: quia vnio subiectatur in formam, causalitas autem, quâ formam etiam in secundo instanti producit, nequit in ipsâ formâ subiectari, alioquin in secundo instanti se causaret forma, quod repugnat; ergo vnio non est causalitas materiae in formam, nec in fieri nec in facto esse. Confirmo: vnio materiae & formae est eadem in secundo quâ in primo instanti, aliâs non esset idem equus aut ignis in primo & in secundo instanti, mutaretur enim essentialiter vnio, quae est de essentia illius: sed ea vnio in primo instanti non fuit causalitas, ergo neque erit in secundo. Patet euidenter consequentia, quia esse causalitatem, est praedicatum essentiale, quod conuenit rei per se ipsam, nec potest iam in hoc instanti esse causalitas, postea verò non.